

Brüssel, 17. november 2022
(OR. en)

14918/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0372(NLE)

PI 159
AGRI 644
COMPET 917
MI 841
IND 485

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	17. november 2022
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 593 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega muudetakse nõukogu otsust (EL) 2019/1754 Euroopa Liidu ühinemise kohta päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 593 final.

Lisatud: COM(2022) 593 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.11.2022
COM(2022) 593 final

2022/0372 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega muudetakse nõukogu otsust (EL) 2019/1754 Euroopa Liidu ühinemise kohta
päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi
redaktsiooniga**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1. Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Päritolunimetuste kaitset ja nende rahvusvahelist registreerimist käsitlev 1958. aasta Lissaboni kokkulepe on leping, mida haldab Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsioon (WIPO). See on avatud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni osalistele. Selle kokkuleppe osalised on kohustatud kaitsma oma territooriumil teiste kokkuleppeosaliste toodete päritolunimetusi, mida tunnustatakse ja kaitstakse päritolunimetustena päritoluriigis ning mis on registreeritud WIPO rahvusvahelises büroos, välja arvatud juhul, kui kokkuleppeosalised teatavad ühe aasta jooksul registreerimistaotluse esitamisest, et nad ei saa kaitset tagada.

Lissaboni kokkulepe vaadati läbi aastatel 2009–2015. Eesmärk oli i) täiustada olemasolevat raamistikku; ii) lisada sätted, millega täpsustatakse, et Lissaboni süsteemi kohaldatakse ka geograafiliste tähiste suhtes; ning iii) võimaldada kokkuleppega ühineda valitsustevahelistel organisatsioonidel, nagu EL.

7. mail 2015 võttis nõukogu vastu otsuse, millega anti Euroopa Komisjonile luba osaleda WIPO diplomaatilisel konverentsil 11.–21. mail 2015 Genfis. 20. mail 2015 võeti konverentsil vastu päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsioon (edaspidi „Genfi redaktsioon“). Võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 25. oktoobri 2017. aasta otsust kohtuasjas C-389/15, asendati see otsus nõukogu 5. märtsi 2018. aasta otsusega (EL) 2018/416. Sellega anti luba alustada läbirääkimisi päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva muudetud Lissaboni kokkuleppe üle.

26. novembril 2019 ühines Euroopa Liit Genfi redaktsiooniga ning ühinemine jõustus 26. veebruaril 2020. Genfi redaktsioon ise jõustus samuti 26. veebruaril 2020.

Mõned peamised punktid ELi ühinemise kohta Genfi redaktsiooniga on sätestatud nõukogu otsuses (EL) 2019/1754. Eelkõige määratakse selle artikli 4 lõikes 1 Genfi redaktsiooni artiklis 3 osutatud pädevaks asutuseks komisjon, kes vastutab Genfi redaktsiooni haldamise eest liidu territooriumil ja teabevahetuse eest WIPO rahvusvahelise intellektuaalomandi bürooga vastavalt Genfi redaktsioonile ning Lissaboni kokkuleppe ja selle Genfi redaktsiooni kohastele ühiseeskirjadele.

13. aprillil 2022 võttis komisjon vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, milles käsitletakse käsitöönduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) 2007/1001 ja (EL) 2019/1753 ning nõukogu otsust (EL) 2019/1754 (COM(2022) 174 final) – edaspidi „käsitöönduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitse määruse ettepanek“.

Käsitöönduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset käsitleva määruse ettepaneku artikli 59 eesmärk on muuta nõukogu otsust (EL) 2019/1754. Muudatuse eesmärk on määrata Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO) WIPO Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsioonis osutatud pädevaks asutuseks

käsitöenduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste puhul. See ei mõjuta asjaolu, et ELi geograafiliste tähiste kavadege kaitstud põllumajandustoodete ja toiduainete puhul on Genfi redaktsiooni alusel pädevaks asutuseks komisjon. Samamoodi muudetakse käsitöenduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset käsitleva ettepaneku artikliga 60 määrust (EL) 2019/1753 liidu tegevuse kohta pärast ühinemist Genfi redaktsiooniga. Sellega seoses ja kooskõlas artiklis 59 esitatud muudatusettepanekutega tehakse artiklis 60 ettepanek muuta määrust 2019/1753 nii, et EUIPOt tunnustataks Genfi redaktsiooni alusel pädeva asutusena käsitöenduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähistega seotud rahvusvaheliste registreeringute puhul.

Nõukogu läbirääkimiste käigus kerkisid aga esile menetluslikud probleemid seoses käsitöenduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste käsitleva ettepaneku artikliga 59. Artikli 59 eesmärk on muuta nõukogu otsust (EL) 2019/1754, mis põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklil 207 ja artikli 218 lõikel 6 ning mille ELi toimimise lepingus sätestatud vastuvõtmise kord on seetõttu erinev menetlusest, mida kohaldatakse komisjoni käsitöenduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset käsitleva määruse puhul, mille aluseks on ELi toimimise lepingu artikli 118 lõige 1 ja artikli 207 lõige 2. Sellega seoses tundub asjakohasem teha selline muudatus eraldiseisva komisjoni ettepanekuga muuta nõukogu otsust 2019/1754, selle asemel, et lisada selline muudatus artiklina komisjoni ettepanekusse käsitöenduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitse kohta.

Seepärast on komisjoni käesoleva ettepaneku eesmärk muuta nõukogu otsuse (EL) 2019/1754 artikli 4 lõiget 1, et määrata EUIPO Genfi redaktsioonis osutatud pädevaks asutuseks käsitöenduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste puhul.

Käesoleva ettepanekuga asendatakse käsitöenduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset käsitleva ettepaneku artikkel 59.

1.2. Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Ettepanekuga luuakse seos ELi käsitöenduslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitse süsteemi ning päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste rahvusvahelise registreerimise Lissaboni süsteemi vahel. Selleks teeb komisjon ettepaneku nõukogu otsuse (EL) 2019/1754 muutmiseks.

1.3. Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

ELi osalus Genfi redaktsioonis on kooskõlas ELi üldise poliitikaga toetada ja parandada geograafiliste tähiste kaitset kahepoolsete, piirkondlike ja mitmepoolsete lepingutega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

2.1. Õiguslik alus

Võttes arvesse aluslepingu eset, peaks nõukogu otsus põhinema ELi toimimise lepingu artiklil 207 ja artikli 218 lõike 6 punkti a alapunktil v.

2.2. Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõike 3 kohaselt ei kohaldata subsidiaarsuse põhimõtet valdkondades, mis kuuluvad ELi ainupädevusse.

2.3. Proportsionaalsus

Võttes arvesse ELi ainupädevust kaubanduspoliitika valdkonnas, sh seoses intellektuaalomandi kaubandusaspektidega, ei tohi ELi liikmesriigid omada riiklikke geograafiliste tähiste kaitstesüsteeme ega kaitsta ise Lissaboni süsteemi kolmandatest riikidest liikmete põllumajandustoodete geograafilisi tähiseid. Selleks et EL saaks Lissaboni süsteemis nõuetekohaselt teostada oma ainupädevust käsitööstuslike ja tööstuslike geograafiliste tähiste puhul, peaks ta Genfi redaktsiooni artiklis 3 osutatud pädevaks asutuseks määrama EUIPO, kooskõlas käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset käsitlevas ettepanekus kavandatud registreerimissüsteemi haldamisega ELi tasandil. See tagaks sidususe käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitse määrase ettepaneku artiklis 60 esitatud ettepanekutega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1753 (liidu tegevuse kohta pärast liidu ühinemist Genfi redaktsiooniga) muutmiseks. Eelkõige nähakse artikliga 60 ette, et EUIPO vastutab käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste registreerimise ELi tasandi etapi haldamise eest ning et ta toimib Genfi redaktsioonis osutatud pädeva asutusena käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitseks tehtavate rahvusvaheliste registreeringute puhul.

2.4. Vahendi valik

Nõukogu otsus, millega muudetakse nõukogu otsust (EL) 2019/1754, on asjakohane õiguslik vahend, võttes arvesse Genfi redaktsiooni artiklit 28 (kõnealuse redaktsiooni osaliseks saamine). Võttes arvesse aluslepingu eset, peaks nõukogu otsus põhinema ELi toimimise lepingu artiklil 207 ja artikli 218 lõikel 6.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

3.1. Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ei kohaldata. Hindamine on juba lõpule viidud käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset käsitleva määrase ettepaneku (SWD(2022) 115 final) raames.

3.2. Konsulteerimine sidusrühmadega

Üksikasjalikum tagasiside, mis saadi sidusrühmadega käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset käsitleva määrase ettepaneku üle konsulteerides ja eelkõige 2021. aasta avaliku konsultatsiooni tulemusena, on näidanud, et enamik vastajaid peab eelistatuimaks poliitikavariandiks ELi käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitse erisüsteemi. Sellisel süsteemil on mitu eripära, mis eristavad ELi uut geograafiliste tähiste kava olemasolevatest ELi põllumajandustoodete geograafiliste tähiste kavadest.

3.3. Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine

Käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste määruse ettepaneku ettevalmistamisel tugines komisjon tehnilisele koostööle EUIPOga. Selles keskenduti mitmesugustele protsessimudelitele, et võimaldada usaldusväärselt hinnata valikuvõimalusi seoses ELi üksusega, kes vastutab käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste registreerimise ning Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooni alusel rahvusvaheliste taotluste käsitlemise eest, ning seoses riiklike asutuste rolliga registreerimismenetluses. EUIPO panusel põhineva koostöö tulemus on esitatud käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset käsitleva ettepaneku mõjuhinnangu (SWD(2022) 115 final) 9. lisas.

3.4. Mõju hindamine

Vt SWD(2022) 115 final, mõjuhinnangu aruanne käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitse kohta, mis on lisatud käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset käsitleva ettepaneku dokumendile.

3.5. Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine

Ei kohaldata.

3.6. Põhiõigused

ELi ühinemine Genfi redaktsiooniga aitab järgida Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 17 lõiget 2, milles on sätestatud, et intellektuaalomandit tuleb kaitsta.

4. MÕJU EELARVELE

Ei kohaldata.

5. MUU TEAVE

5.1. Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Ei kohaldata.

5.2. Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)

Ei kohaldata.

5.3. Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Ei kohaldata.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse nõukogu otsust (EL) 2019/1754 Euroopa Liidu ühinemise kohta päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 207 koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 26. novembril 2019 ühines Euroopa Liit päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga¹ (Genfi redaktsioon) ning ühinemine jõustus 26. veebruaril 2020. Genfi redaktsioon ise jõustus 26. veebruaril 2020.
- (2) Määruse (EL) 2019/1754² artikli 4 lõike 1 kohaselt on Genfi redaktsiooni artiklis 3 osutatud pädevaks asutuseks komisjon, kes vastutab Genfi redaktsiooni haldamise eest liidu territooriumil ja teabevahetuse eest Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni rahvusvahelise bürooga vastavalt Genfi redaktsioonile ning Lissaboni kokkuleppe ja selle Genfi redaktsiooni kohastele ühiseeskirjadele.
- (3) Käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset käsitlevas Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määruses (EL) 2022/... sätestatud käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste registreerimise haldamiseks liidu tasandil ning kooskõlas kõnealuse määrusega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusesse (EL) 2019/1753³ tehtud muudatustega tuleks Genfi redaktsioonis osutatud käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste puhul liidu pädevaks asutuseks määrata Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet,

¹ Päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsioon (ELT L 271, 24.10. 2019, lk 15).

² Nõukogu 7. oktoobri 2019. aasta otsus (EL) 2019/1754 Euroopa Liidu ühinemise kohta päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga (ELT L 271, 24.10.2019, lk 12).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1753 liidu tegevuse kohta pärast liidu ühinemist päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga (ELT L 271, 24.10.2019, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Nõukogu otsuse (EÜ) 2019/1754 artikli 4 lõikesse 1 lisatakse järgmine lõik:

„Käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitsmiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määruse (EL) 2022/...⁴ tähenduses, määratakse Genfi redaktsiooni artiklis 3 osutatud pädevaks asutuseks Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet, kes vastutab Genfi redaktsiooni haldamise eest liidu territooriumil ning Genfi redaktsiooni ja ühiseeskirjade kohaste teadete ja teabevahetuse eest Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni rahvusvahelise bürooga.“

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast määruse 2022/... avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Nõukogu nimel

...

eesistuja

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2022/..., milles käsitletakse käsitööstuslike ja tööstustoodete geograafiliste tähiste kaitset (ELT...).